

İsmixan Abdullayev

2013-cü il

65

Onunla dost olmaq şərəflidir

İsmixan Abdullayev

Azərbaycan Dövlət Universitetində (indiki Bakı Dövlət Universiteti) oxuduğum illərdən tanıyıram. Tələbəlik illərində mən qardaşım Hamlet-gildə (Hamlet İ saxanlı) qalardım. Hamletin yaxın dostları tez-tez onlarda yığışır, maraqlı söhbətlər edir, vaxt keçirirdilər. Daimi qonaqlar-dostlar arasında İsmixan müəllim də var idi. Onunla ilk dəfə elə orada tanış olmuşduq.

O vaxtlar hər bazar günü yığışaraq yaxınlıqdakı stadionda futbol oynayırdıq. Futbolçuların əksəriyyəti həmin binada yaşayan, bir hissəsi də kənardan, bəzən də lap uzaqlardan gələn futbol həvəskarları - riyaziyyatçılar, fiziklər, bir sözlə, elm adamları idi. Mən yaş baxımından cavanlardan idim. Stadion da bizim lap qonşuluğumuzda olduğundan, bir qayda olaraq, stadionda bir qədər tez gəlməyə çalışırdım. Amma həmişə gələndə artıq birinci olmadığımı görürdüm, kifayət qədər uzaqdan gəlməsinə baxmayaraq İsmixan müəllim artıq stadionda olurdu. Bu, onun hər şey olduğu kimi, idmana da ciddi münasibətinin bir göstəricisiydi. İsmixan müəllim, eyni zamanda, futbolçular arasında özünün qalib gəlmək əzmi ilə də fərqlənənlərdən idi. Zahir görünüşi ilə (indi olduğu kimi o zamanlar da bir qədər qarın buraxmışdı) bəzən "bu adam çətin ki, futbol oynasın" fikri yaradan İsmixan müəllim oynadığı komandanın əsas hücumçularından, qol vuranlarından idi.

Bir yerə yığışdığımız zamanlarda əsas məşğuliyyətlərdən biri də sürətli şahmat (blits) oynamaq idi. Şahmatçı İsmixan müəllimi başqalarından fərqləndirən bir sıra xüsusiyyətlər var: yaxşı nəzəri bilik, texnika, intuisiya, hücumda cəsarət, müdafiədə səbr və çətin vəziyyətdən məharətlə çıxmaq bacarığı (doğrudur, onu çətin vəziyyətə salmaq o qədər də asan iş deyil!). Onun özəllikləri arasında, şahmatla, müəyyən mənada əlaqəsi olmayan, hazırcavablılığı, zarafatçılığı, şuxluğu xüsusi yer tutur. İsmixan müəllimin oynadığı hər şahmat partiyası xüsusi zövq verirdi. Çünki İsmixan müəllim şahmatı quru oynamırdı, sadəcə vaxt keçirmir, mütləq qalib gəlməyə çalışırdı, qalib gəlməklə yanaşı, özünün şux zarafatları, atmacaları ilə qələbənin rənginə rəng qatır, bir az da rəqiblərə psixoloji hücum edirdi. Onun Elimxan Mahmudovla partiyaları xüsusi maraq doğururdu. Çünki, Elimxan müəllim məğlub olmağı heç sevməyən, eyni zamanda, zarafatları da asanlıqla həzm etməyən bir qərib olduğu halda, İsmixan müəllim, əksinə, mütləq atmacalı bir sözlə, ifadə ilə, hətta mimika ilə onsuz da çətin vəziyyətə saldığı rəqibini dostyana "sancmağı" sevir. Bir dəfə Elimxan atını zərbə altına qoydu. İsmixan müəllim yavaşca atı götürdü, çoxmənalı qımışaraq bizə tərəf baxdı, özünəməxsus şuxluqla başladı zümzümə eləməyə:

Niyə girdin dəyirmanə?

Bizi qoydun yana-yana.

Atı verdin İsmixanə,

Bu söydən müvərəy olsun!

Bu sözlərdən sonra orada nələ baş verdiyi həmin məclisin iştirakçılara yaxşı məlumdur. Bundan sonra, elə bu günə qədər də uyğun epizodlarda "Koroğlu dastanı"ndan olan bu məşhur misralar işə düşür. Yeri gəlmişkən, İsmixan müəllimə dostlar arasında "Koroğlu İsmixan" da deyirlər. Bu da yəqin ki, onun mərdliyi, dostluqda sədaqətliyi ilə bağlıdır. Üstəlik, onun Koroğlu kimi sazda çalib-oxumağı da var.

Məndə olan məlumata görə, İsmixan müəllim indi də şahmatla məşğuldur, özü də daha ciddi şəkildə. Öz rayonlarında şahmat məktəbində məşqçilik edir. Səmimiyyətlə deyirəm. İsmixan müəllimin tələbəsi olmaq, ondan dərs almaq, sürətlə qərar qəbul etmək və qələbə qazanmaq əzmini məhz ondan öyrənmək şahmatı yeni öyrənənlər üçün bir şansdır.

15 yaş fərquimiz omasına baxmayaraq, İsmixan müəllimlə aramızda yaxşı, səmimi bir dostluq formalaşmışdır. Əlbəttə bu, əsasən, onun "icazəsi ilə" mümkün olmuşdu. Burada isə İsmixan müəllimin səmimiliyi, sadəliyi əsas idi.

Bakıda olduğu vaxtlarda İsmixan müəllimlə tez-tez görüşürdük. Xəzər Universitetinə gəlirdi, söhbət edir, dərcləşirdik. Bir dəfə, şirin söhbətin içində, "mən daha Gürcüstana köçürəm" dedi və sanki, məndən xeyir-dua almaq istəyirmiş kimi fikrini əsaslandırmağa başladı. Doğrusu, məsələni kifayət qədər yaxşı, səmimi əsaslandırsa da, nədənsə bu fikrin, müəyyən mənada, gələcəyə hesablanmış bir plan olduğunu düşünürdüm. Çünki, tanıdığım gürcüstanlılar arasında uyğun fikri deyənlər çox, yerinə yetirənlər isə, demək olar ki, yoxdur. Aradan xeyli keçdi. Telefonum zəng çaldı. Gürcü dilində qatma-qarışq, zarafatlı səs-lər (məhz səs-lər, sözlər yox!) eşitdim. İsmixan müəllim idi. Artıq Gürcüstana köçmüşdü. Bu, mənim üçün xoş bir sürpriz idi. Amma belə, qətiyyətli, konkret qərar qəbul etmək İsmixan müəllimin təbiətindədir, qarşısına bir məqsəd qoydusa, ona nail olmaq üçün dərhal əməli işə keçmək onun həyat kredosudur desəm, səhv etmərəm.

Bir neçə dəfə məni kəndlərinə dəvət elədi İsmixan müəllim. Kəsmək üçün bir əmlik quzu da saxladığını demişdi. Açıqı həmin vaxtlarda bir neçə dəfə Gürcüstanda olsam da, onun dəvət elədiyi yerlərə gedə bilmədim. Həmin əmlik quzu da yəqin ki, indi əməlli-başlı qoç olub. Sağlıq olsun, Gürcüstan yerində, İsmixan müəllim orada, biz də hər zaman oraya can atmaqda!

İsmixan Abdullayev dostluğun qədrini bilən, dostluğuna və dostlarına sadıq bir şəxsiyyətdir. Bu baxımdan, onunla dost olmaq şərəflidir.

65 yaşlı cavan oğlana – dostum İsmixan Abdullayevə möhkəm can sağlığı, uğurlar arzulayıram. Əziz dost! Qoy qəlbin həmişə cavanlıq eşqilə aşib-daşsın, suyundan içib boya-başa çatdığı yerlərin durna gözlü buz bulaqları kimi!